



Друковане видання Черкаської спеціалізованої
школи І-ІІІ ст. №28 ім. Т. Г. Шевченка

Юнікс

№1, жовтень 2016 року



Рідна мова

Спитай себе, дитино, хто ти є,
І в серці обізветься рідна мова;
І в голосі яснім ім'я твоє
Просяє, наче зірка світанкова.



Ukraine

З родинного гнізда, немов пташка,
Ти полетиш, де світу далечезна,
Та в рідній мові буде вся душа
І вся твоя дорога, вся Вітчизна.

У просторах, яким немає меж,
Не згубишся, як на вітрах полова.
Моря перелетиш і не впадеш,
Допоки буде в серці рідна мова.

Читайте в номері

- * Бути грамотним — модно
- * Готуємось до мовної конференції
- * Черкасам — 730 років!
- * Нас єднає мова
- * “Страшне перо не в гусака”

Дмитро Павличко



Бути грамотним - модно

«Краса — це дарунок долі, ну, а грамотність — це вже від природи»

Вільям Шекспір

8 вересня відзначається Міжнародний день грамотності. Свято було засноване Організацією Об'єднаних Націй з метою переконати людство, що бути грамотним важливо для побудови інтегрованого та мирного суспільства.

Цього року день грамотності відзначив свій 50-ий ювілей. А чи є що святкувати? Я вважаю, що так. Адже з кожним роком освічених людей стає все більше і більше, створюються різноманітні програми з розповсюдженням грамотності. Так, нині майже чотири мільярди жителів нашої планети вміють читати і писати. Але одночасно з цим боротьба з неуктвом залишається важливою проблемою. Адже є люди, які не мають змоги навчатися, а інші просто не хочуть.

Щороку в цей день проводяться різноманітні конференції та злети вчителів, найвидатніших педагогів нагороджують.

Наша школа також взяла активну участь у святкуванні



цього дня. Зокрема, у коридорах нашої школи були розміщені інформаційні буклети з матеріалом про складні випадки написання та наголошення слів рідної мови, прозвучала радіогазета; а також було проведено тематичне опитування серед учнів школи та жителів мікрорайону.

За результатами анкетування виявилось, що найскладніше для респондентів були завдання на визначення лексичних помилок, правильного наголошення слів та на визначення ро-

дів іменників. Прикро, що деякі з них навіть не знають, у якому зі словників треба шукати лексичне значення слів. До слова «бити», яке в українській мові має найбільшу кількість синонімів (45), було дібрано лише 7. Найдовшим відомими словами для опитуваних респондентів виявилися «укртелекомунікаційні» та «найвідповідальніший», які містять по 20 літер та найдовшим в українській мові словом є «трихлордифенілтрихлорметилметан» - 30 літер.

Таким чином, кожному з нас треба ще багато працювати, щоб називати себе «грамотним». Тож навчайтеся, розвивайтеся, не стійте на місці! І пам'ятайте, що грамотність вашої мови — це ввічливе ставлення до оточуючих.

Горопашна Єлена, 11-А клас



Готуємося до мовної конференції



«Найбільше і найдорожче добро в кожного народу — це його мова, ота жива схованка людського духу, його багата скарбниця, в яку народ складає і своє давнє життя, і свої сподіванки, розум, досвід, почування».

Панас Мирний

9 листопада відзначають День української писемності та мови. Це свято було встановлено Указом Президента України в 1997 році й відзначається щороку на честь українського літописця Нестора.

У цей день проводиться Всеукраїнський диктант національної єдності, задля вшанування мови — найбільшого скарбу будь-якого народу.

Наша школа ніколи не залишається осторонь і щорічно, в рамках відзначення Дня української писемності та мови, є організатором Всеукраїнської учнівської конференції. Минулого року вона дістала назву **«Мовний образ сучасного українця»**. Учасники конференції, попередньо здійснивши дослідження різних аспектів сучасного мовлення українців, представили результати своєї роботи досвідченим мовознавцям та тим, хто небайдужий до висвітленої проблеми. Усі виступи були об'єднані єдиною метою: заклик боротися за чистоту мови, плекати й збагачувати її, спілкуватися рідною мовою у повсякденному житті та спонукати

до цього усіх оточуючих.

Цього року Всеукраїнська учнівська конференція на тему **«Черкащина і світовий гуманітарний простір»** відбудеться 20 жовтня 2016 року.

наукових і мистецьких надбань як свого, так і інших народів.

Сподіваємось, що ви отримаєте багато приємних вражень від заходу, здобудете досвід роботи в секціях і вкотре



Метою конференції є залучення школярів до науково-дослідницької й пошукової діяльності, спрямованої на розширення знань про Черкащину, а також виховання в учнівської молоді поваги до видатних постатей, звичаїв, традицій, мови,

переконаєтесь, що потрібно поширювати українську мову у світі, бо ми — **українці**, і це наш святий обов'язок!!!

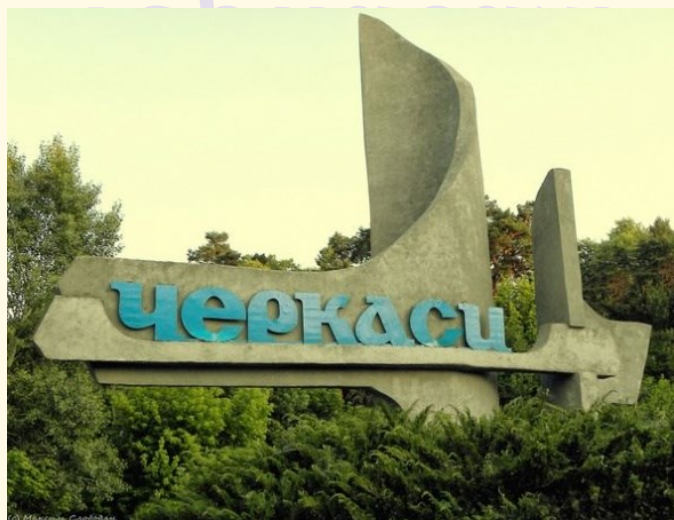
Диченко Діана, 11-А клас



Нас єднає
мова!



Черкасам - 730 років!



У назвах міст і сіл – слова,
в яких щось рідне, таємниче;
в них голос предків ожива
й сьогодні в рідний край нас кличе.

Читай і думай, друже мій,
і не цурайся свого роду.
Земля – це книга, у якій
історія твого народу.

Дмитро Білоус

Нещодавно рідні Черкаси відзначили 730 річницю. Тисячі черкащан вийшли на вулиці міста, щоб святкувати і просто радіти життю. А чи замислився хоч хтось над питанням: 730 – це мало чи багато? Та й взагалі, чи знають мешканці міста його історію? Адже Черкаси мають цікаву й захоплюючу історію, яка охоплює уже більше ніж півстоліття.

Черкаси — одне з найпрекрасніших міст України, має населення близько 300 000 чоловік. Місто розташоване практично в самому центрі країни на правому березі Дніпра. Крім того, що Черкаси – одна з перлин України, це ще й адміністративний, культурний, науковий і еко-

номічний центр однойменної області.

Походження назви «Черкаси»

Варіанти походження назви “Черкаси” формують здебільшого на основі лінгвістики, також враховують археологію.

Яка з версій походження топоніма Черкаси є вірною, сказати складно, адже етимологія назви будується на гіпотетичних припущеннях. Виключно української версії походження слова “Черкаси” немає. Назва міста безпосередньо пов’язана з етнонімом “черкаси” - так називали козаків росіяни і татари.

Історія Черкас

Історія нашого міста насичена хоробрими героями та їхніми подвигами. Вперше, на думку істориків, територія Черкас була заселена людьми ще понад 40 000 років тому. Навіть сьогодні, відкриваючи літописи тисячолітньої давності, ми бачимо згадки про народи, які жили на території нинішніх Черкас. Вони обробляли землю та вирощували худобу. У 800-900 роках ця земля увійшла до складу Київської Русі. Це сталося внаслідок союзу фінно-угорських і східнослов'янських народів під владою династії Рюриковичів. У XIV—початку XVII століття ме-



шканці Черкас переживали татаро-монгольські навали, захищалися від польської шляхти, турецько-татарського ярма і гніту литовських феодалів.

Внаслідок складних суспільних і державних обставин в Україні стало з'являтися козацтво. У XV столітті було перше поселення козаків, і Черкаси були їх огорожею в боротьбі з на-

падами турків, кримських татар і польської шляхтою.

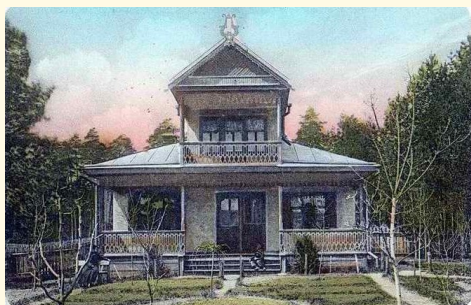
Під проводом Максима Залізняка, Павла Бута, Івана Гонти, Максима Кривоноса на Черкащині пройшли визвольні повстання у VXIII столітті. Та найбільш відомі національно-визвольні змагання були під проводом Богдана Хмельницького.

До Другої світової війни Черкаси були економічно розвиненим центром на Правобережній Україні. Війна, яку розпочала гітлерівська Німеччина в 1941 році, зірвала мирну працю жителів міста. За 834 дні окупації противником місто зазнало величезних втрат, було зруйновано більше, ніж 3 тисячі будинків і

практично всі промислові фабрики.

З 1954 року Черкаси стають обласним центром України. Нині Черкаси – унікальне місто зі своєю давньою й цікавою історією, котру повинен знати кожен черкашанин...

*Євтушевська Ольга,
Зіненко Наталія, 10-Ф клас*



Дума про Черкащину

Звідки я питаєте,
Хто в моїй рідні?
Ожили у пам'яті
Роки бунтівні!
З висоти сучасної
Оглядають путь –
Ген пісні Тарасові
В майбуття ідуть...
Героїчна вдачею,
Славиться вона –
Гомінка Черкащина,
Рідна сторона.
Явори задумані,
Як літа мої...
Від Черкас до Умані
Линуть солов'ї.
Героїчна вдачею,
Славиться вона –
Гомінка Черкащина,
Рідна сторона.

Володимир Задорожний

Черкащині

України рідної окраса,
Край пісень і золота-зерна,
Ти колиска нашого Тараса,
Чарівна черкаська сторона.
Над тобою прогули сторіччя
В дзвоні пут і праведних мечів.
А сьогодні доля трудівнича
Розквіта в оселях сіячів.
Оглядаю далі придніпрові —
Й горде щастя крильми обійма.
Є краї на світі пречудові,
Та за тебе кращого нема.

Петро Власюк



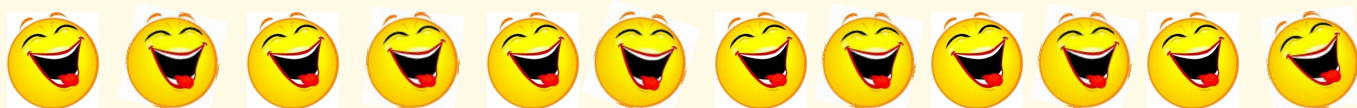
Нас єднає мова



6 жовтня стартував VII Міжнародний мовно-літературний конкурс учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка. Конкурс відбувається щорічно з 2010 року на ви-

конання Указу Президента України та з метою сприяння піднесенню престижу української мови й літератури у молодого покоління, підвищенню рівня загальної мовної культури, вихованню в його учасників почуття гордості за свій народ, любові до рідного краю: вшанування Великого Кобзаря, поета світового рівня — Тараса Григоровича Шевченка. Міський етап цього конкурсу відбудеться 19 листопада у нашій школі.

Учні нашої школи беруть активну участь у проведенні конкурсу. Кожному класу було запропоновано теми творчих робіт. Усі бажаючі можуть позмагатися, продемонструвавши свою майстерність, творчість, грамотність, обізнаність тощо. Переможці шкільного етапу конкурсу візьмуть участь в II (міському) етапі, а найкращі творчі роботи будуть надруковані в одному з випусків шкільної газети "Словограй". Тож бажаємо творчої наснаги та успіху!



"Страшне перо не в гусака"

(смішне в учнівських зошитах)

- * Лисиця харчується самцями зайців.
- * Вовк був неприкаяний.
- * Старість на радість, похорон на весілля.
- * Ім'я Олександра Олеся — Микита Кожум'яка.
- * На ньому далеко не поїдеш — де сидиш, там і ляжеш.
- * Сьогодні мені в очі кинулась гарна картина.
- * По-перше, не вкрав, а, по-друге, взяв.
- * Пишногрудий розумний вовк.
- * Я хотів, щоб Сіроманець воскрес і почав своє життя по-новому.
- * Вересень трусить груші в задочку.
- * Розмноження словникового запасу.

